

Hans Majestet Kongens tale til det 105. ordentlige Storting ved dets åpning.

Herr President, Folkets representanter.

Jeg hilser Stortinget velkommen til ansvarsfull gjerning og ønsker at den må bli til gagn for Fedrelandet.

Norge vil som hittil aktivt ta del i det internasjonale samarbeid for å trygge freden. Under den vedvarende spenning i verden som skaper angst og uro blant folkene, anser Regjeringen det for påtrengende nødvendig at tvistespørsmålene søkes løst gjennom nye forhandlinger. Norge vil aktivt støtte opp om effektive tiltak for dette formål. Regjeringen ser det som særlig viktig at forhandlingene om nedrustning blir gjenopptatt, og den vil støtte realistiske forslag som tar sikte på internasjonal nedrustning såvel når det gjelder kjernefysiske som konvensjonelle våpen.

Norge betrakter De forente nasjoner som det viktigste internasjonale samarbeidsorgan og vil støtte alt arbeid som kan øke organisasjonens effektivitet. Norge vil i De forente nasjoner arbeide for å få respektert folkenes rett til selv å bestemme over sin skjebne. Sammen med de øvrige medlemsland vil Norge ta sin del av byrdene for å hjelpe utviklingslandene fram til et tryggere økonomisk og sosialt grunnlag og til uavhengighet og selvstendighet.

De forhold som råer i verden, gjør det nødvendig for Norge å trygge sin sikkerhet gjennom medlemskap i Atlanterhavspaktens organisasjon. Norge vil fortsette arbeidet for å styrke samholdet innen denne forsvarsorganisasjon.

Arbeidet med å holde vårt forsvar i tidsmessig stand vil bli ført videre. Det vil bli lagt fram for Stortinget forslag om et nybyggingsprogram for Marinen med sikte på å styrke det sjømilitære forsvar. En melding om utbygging og effektivisering av Sivilforsvaret vil bli lagt fram.

Regjeringen vil i samarbeid med arbeids- og næringslivets organisasjoner medvirke til den omstilling av produksjon og omsetning som Norges deltakelse i Det europeiske frihandelsforbund gjør nødvendig.

Norge vil støtte arbeidet for å forene Det europeiske frihandelsforbund og Det europeiske fellesmarked.

Regjeringen tar sikte på å fremme økonomiske samarbeidstiltak i Norden.

For å sikre fortsatt planmessig utbygging av landet vil Regjeringen legge fram for Stortinget et langtidsprogram for 1962—1965.

Regjeringens økonomiske politikk vil bli lagt opp med sikte på full sysselsetting og fortsatt sterk vekst i landets økonomi.

For å fremme en raskere utbygging av næringslivet i de hittil svakt utbygde strøk av landet foreslår Regjeringen opprettet et Distriktenes Utbyggingsfond. Dette fond skal føre videre virksomheten til Utbyggingsfondet for Nord-Norge og Arbeidsløysetrygdas Utbyggingsfond, og skal tilføres ytterligere kapital. Den første bevilgning er ført opp på statsbudsjettet for 1961.

Regjeringen vil legge stor vekt på tiltak som kan øke mobiliteten på arbeidsmarkedet.

Under de nye markedsdannelser i Europa er det særlig påkrevd å unngå en innenlandsk pris- og kostnadsutvikling som svekker vår konkurransevne overfor utlandet.

De samlede investeringer vil bli holdt på et høyt nivå. Det vil bli lagt særlig vekt på å fremme investeringer i industrien og grunnlagsinvesteringer i undervisning og forskning, samferdsel og kraftutbygging. Det høye investeringsnivået gjør det nødvendig å opprettholde høy offentlig og privat sparing og å øke tilgangen av utenlandsk kapital.

Vår penge- og kredittpolitikk vil bli utformet i samsvar med en rammeavtale som er inngått med de private kredittinstitusjoner for perioden 1960—1964.

Stortinget vil få seg forelagt forslag til nye lover om sparebanker og forretningsbanker.

Det vil bli lagt fram for Stortinget en melding som gir en samlet vurdering av skatter, avgifter og trygdepremier, og en melding om skatteutjæmningskomiteens innstilling.

Kraftutbyggingen vil bli fortsatt i et høyt tempo, og en plan for de nærmeste år vil bli lagt fram for Stortinget.

Den raske utbygging av landets stamlinjenett vil bli fortsatt. For å skaffe midler til utbygging av stamlinjer og krafttilførsel til strømløse distrikter vil Regjeringen foreslå forlenget den midlertidige avgift på forbruk av elektrisk energi.

Regjeringen vil sende Stortinget forslag om reising av et koksverk i Mo for utnytting av Svalbard-kull, og om etablering av et selskap for bygging av en kraftpapirfabrikk i Kirkenesområdet. Regjeringen arbeider med spørsmålet om en betydelig utvidelse av produksjonen av aluminium og om Statens medvirkning ved bygging av en havn på Verdalsøra i forbindelse med anlegg av en ny karbidfabrikk. Planer om en ytterligere utvidelse av Jernverkets produksjonskapasitet er under arbeid, og spørsmålet om ordinær drift ved Rana Gruber blir utredet.

Fondet for nye industrielle tiltak vil bli foreslått omorganisert og utvidet, og veiledningstjenesten i distriktene foreslått utbygget.

Regjeringen vil oppnevne utvalg til å utrede spørsmålet om naturfredning og om tiltak mot forurensningen av våre vassdrag og fjorder.

Jordbrukets driftskredittordning vil bli tatt opp til ny vurdering.

Vegledningstjenesten i jord- og hagebruk vil bli styrket og effektivisert med særlig vekt på driftsøkonomi.

Regjeringen vil støtte byggeteknisk forskning og utprøving av nye konstruksjoner og planløsninger med tanke på å redusere byggekostnadene for driftsbygg i jordbruket.

Spørsmålet om å bygge ut og samordne opplæringen og forskningen når det gjelder foredling av jordbrukets produkter, vil bli tatt opp.

Regjeringen vil legge fram for Stortinget melding om jordbrukspolitikken, melding om skogpolitikken og forslag til endring av lov om skogvern.

Regjeringen vil foreslå for Stortinget at Norges fiskerigrense blir utvidet og at utvidelsen gjennomføres i 1961. Bruksvaktholdet vil bli styrket. Arbeidet for å beskytte fiskebestanden vil bli forsterket.

Det vil bli truffet ytterligere tiltak med sikte på å bedre lønnsomheten og sikre større stabilitet i fiskerinæringen. Det vil bli fremmet forslag om forhøyelse av den garanterte minsteløtt for fiskere.

Støttetiltak for fiskerinæringen vil bli gjennomført ved ytterligere reduksjon av driftskostningene. Det vil bli lagt vekt på å utforme hensiktsmessige regler for driftskreditten til fiskerne.

På grunn av nedgangen i fangstkvantum vil det bli lagt vekt på tiltak som kan føre til bedre anvendelse og høyere foredling av fangstene. Filetindustriens råstoffbehov vil bli viet særlig oppmerksomhet.

De problemer som reiser seg som følge av svikten i vintersildfisket er under utredning og vil bli behandlet i 1961.

Regjeringen legger stor vekt på utbyggingen av kommunikasjonene. Det høye nivå vegbyggingen er kommet opp på vil bli ytterligere noe hevet ved en betydelig øking av de ordinære vegbevilgninger.

Statsbanenes investeringer vil bli økt som ledd i gjennomføringen av Statsbanenes rasjonaliseringsplan. Den raske utbygging av Førnebu flyplass vil bli fortsatt. Tempoet i Telefon- og telegrafverkets utbyggingsarbeider foreslås økt ytterligere.

Boligbyggingen vil fortsatt bli gitt høy prioritet. Arbeidet for å fremme rasjonaliseringstiltak og en bedre planlegging av boligstrøkene vil bli ført videre.

Regjeringen vil legge fram for Stortinget retningslinjer for kommuneinndelingen for byer med nabokommuner.

Våre universiteter og høyskoler foreslås bygget ut i raskt tempo både når det gjelder bygninger og lærerstillinger. Tallet på utdanningsplasser i videregående skoler vil bli sterkt utvidet.

Arbeidet med å styrke folkeskolen vil fortsette. Niårig enhetsskole gjennomføres i nye kommuner.

Regjeringen vil legge fram planer for utbygging av gymnas og tekniske skoler, og for styrking av sjømannsutdannelsen.

Det vil bli lagt fram forslag om styrking og samordning av lærerutdanningen. Behovet for prestestillinger sett i sammenheng med bosettingsutviklingen vil bli utredet.

Det blir utarbeidet en plan for reising av student- og elevheimer, og Regjeringen foreslår en første bevilgning til dette formålet for 1961.

Videre vil det bli lagt fram forslag om regler for støtte til ungdomsarbeidet og det frivillige opplysningsarbeid.

Det vil bli lagt fram forslag til en lov om sosial omsorg som skal avløse forsorgslovgivningen.

Det forserte arbeid med å bygge ut den psykiatriske omsorg vil fortsette og vil føre til at det i det kommende år tas i bruk 700 nye sengeplasser.

Det vil bli lagt fram for Stortinget melding om barne- og ungdomsvernet og om ungdomskriminaliteten, og melding om den videre utvikling av det forebyggende edruskapsarbeid.

Mulighetene for utbygging av nye støttetiltak til familier med mange barn vil bli utredet, og det vil bli lagt særlig vekt på å gjøre utdanningsmulighetene mindre avhengig av forsørgernes inntekt og bopel.

Jeg ber Gud signe Stortingets gjerning og erklærer Norges 105. ordentlige Storting åpnet.

Gitt på Oslo slott 30. september 1960.

Under Vår hånd og rikets segl

OLAV
(L. S.)

_____
Einar Gerhardsen

_____
Leif Østern